

Motion till riksdagen

1985/86:L275

Maria Leissner (fp)

Fastställandet av faderskap

Nästan hälften av alla barn föds av föräldrar som inte är gifta med varandra. Detta har lagarna anpassats till så att barnen rättsligt sett är lika skyddade oavsett vilken samlevnadsform föräldrarna valt. Detta gäller i alla avseenden utom ett, som blivit föga uppmärksammat.

Förfarandet när faderskap skall fastställas för barn vars föräldrar inte är gifta med varandra är en byråkratisk och integritetskränkande procedur. Det är inte tillräckligt att föräldrarna var för sig undertecknar ett dokument som intygar att fadern verkligen är far till barnet. Detta bevitnade och undertecknade dokument skall sedan behandlas av kommunens socialnämnd, som fattar beslut om huruvida fadern är far eller ej. Dessutom måste föräldrarna svara på intima frågor vid ett samtal med socialsekreteraren, frågor som av många föräldrar uppfattas som kränkande.

Denna procedur kan inte slutföras innan barnet är fött, eftersom barnets personnummer måste inkluderas i beslutet som socialnämnden fattar. Ofta kan det formella fastställandet av faderskapet därför dröja upp till flera månader efter barnets födelse.

Under denna tid har det nyfödda barnet enbart en mor. Förutom det rent medicinskt märkliga i detta faktum, kan det för barnets del vara ödesdigert. Om något skulle hända modern så att hon vore oförmögen att ta hand om barnet, kan fadern inte överta vårdnaden. Det har inträffat att modern blivit sjuk och under flera månader varit tvungen att stanna kvar på sjukhuset. I ett sådant fall vägrades fadern ta hem barnet. I stället överläts vårdnaden om barnet till mormodern under barnets första tid på jorden.

Denna juridiska orimlighet måste komma till ett slut. Om föräldrarna bägge är överens om att de är föräldrar till det väntade barnet borde det räcka fullt ut med ett undertecknat och bevitnat dokument där de förklarar sig vara föräldrar. Inga politiker bör uppdras att fatta beslut om faderskaperkännandet. Detta är en överflödigt rutin, som bör förekomma endast i det fall då faderskapet är ifrågasatt eller okänt. Endast i dessa fall bör socialnämnden vara ålagd att med säkerhet fastställa faderskapet. En far måste kunna bli far i samma ögonblick som modern blir mor!

Den nuvarande ordningen att i alla fall då barnets föräldrar ej är gifta med varandra antingen dra fadern inför rätta eller förmå honom att "erkänna" faderskapet är en kvarleva från den tid då de barn som föddes utom äktenskapet antingen var resultat av olyckshändelser, där fadern förutsattes vilja smita, eller resultat av våldtäkter. Det är kränkande för den stora grupp fäder som inte är gifta med barnets mor, lika väl som det är en brist på säkerhet för barnet att den nuvarande ordningen upprätthålls.

Hemställan

Mot. 1985/86

L275

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om fastställande av faderskap genom faderskapsförklaring.

Stockholm den 27 januari 1986

Maria Leissner (fp)